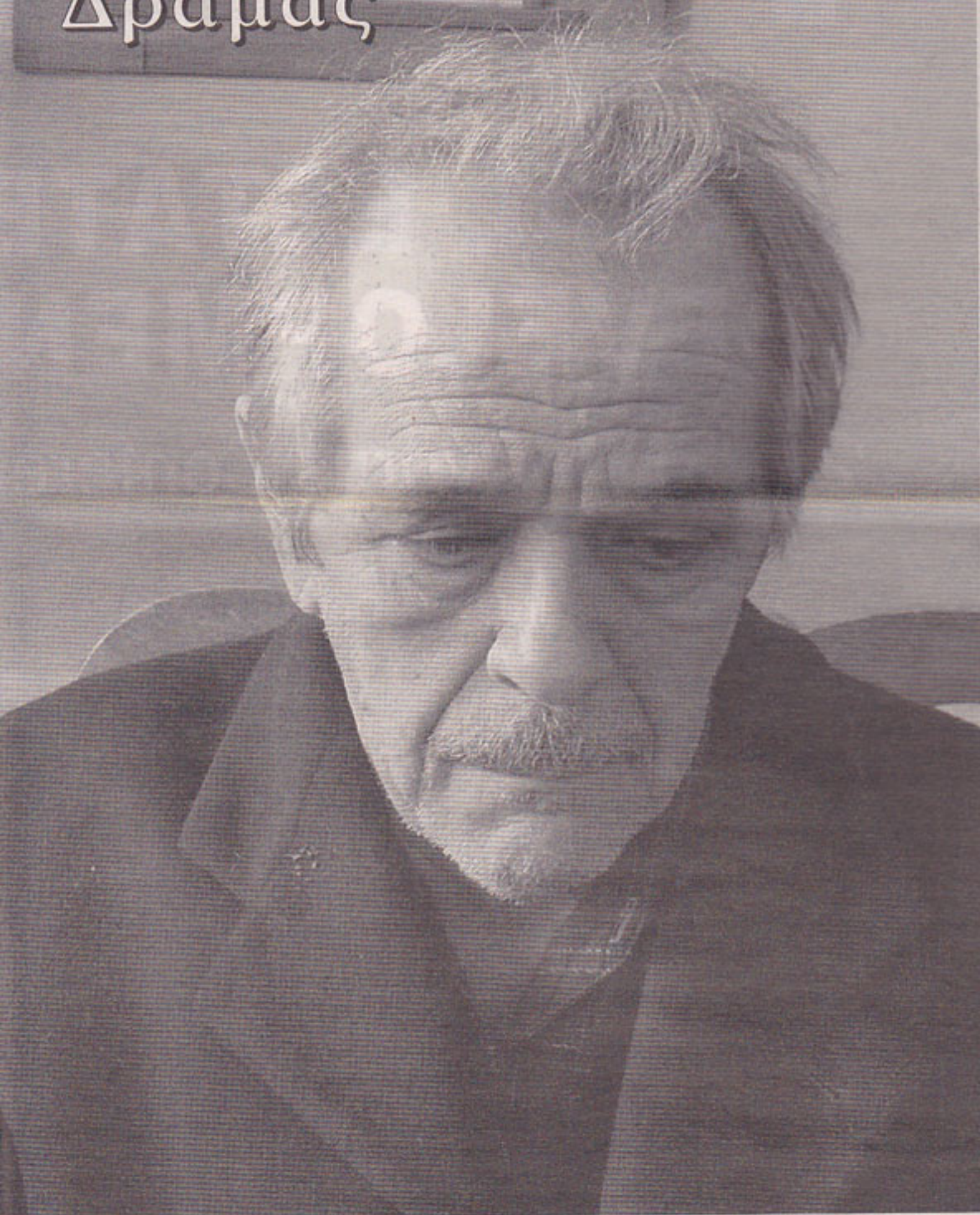

«Πρόβα παλτού»

Ένα καλοραμμένο «παλτό»
στο βεστιάριο του Φεστιβάλ
Δράμας

Ένα διήγημα, μια κάμερα κι ένα όραμα. Ότι αποτέλεσε την πρώτη ύλη για μian αλλιώςτικη «Πρόβα» στο σελιλόιντ, εκεί που αποκαλύπτεται, χωρίς... ενδυματολογικά προσχήματα κάθε είδους, η γυμνή αλήθεια. Η «μικρή» ταινία του Ηλία Δημητρίου ξεκίνησε σαν... πρόβα και τέλειωσε ως ολοκληρωμένο έργο τέχνης, που κέρδισε κοινό και κριτικούς στη Δράμα, φεύγοντας με πέντε βραβεία, ανάμεσά τους το Βραβείο Καλύτερης Βαλκανικής Ταινίας και το Β' Βραβείο Καλύτερης Ελληνικής Ταινίας Μικρού Μήκους. «Πρόβα παλτού»: μια αλλιώςτικη πρόβα, για όσους ξέρουν να «ξεγυμνώνονται»... Ο βραβευμένος Κύπριος κινηματογραφικός δημιουργός μιλά στη «Σ» για τη δουλειά του σκηνοθέτη, τον κυπριακό κινηματογράφο και τα επόμενά του βήματα.
ΣΕΛΙΔΑ 33

✓ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ηλίας Δημητρίου

Κάτι κινείται στη λάσπη

«Πρόβα παλτού»: Η τελευταία ταινία του Ηλία Δημητρίου, που έφυγε από το πρόσφατο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας με πέντε βραβεία, ανάμεσά τους το Βραβείο Καλύτερης Βαλκανικής Ταινίας και το Β' Βραβείο Καλύτερης Ελληνικής Ταινίας. Ο βραβευμένος Κύπριος σκηνοθέτης μιλά στη «Σ» για τη δουλειά του σκηνοθέτη, τον κυπριακό κινηματογράφο και τα επόμενά του βήματα.

ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ενα διήγημα, μια κάμερα κι ένα όραμα. Ό,τι αποτέλεσε την πρώτη ύλη για μίαν αλλιώςτική «Πρόβα» στο σελντόν, εκεί που αποκαλύπτεται, χωρίς... ενδυματολογικά προσχήματα κάθε είδους, η γυμνή αλήθεια. Η «μικρή»

Όσο απομακρύνεσαι από το κείμενο, τόσο περισσότερο προσεγγίζεις την αλήθεια του.

ταινία του Ηλία Δημητρίου ξεκίνησε σαν... πρόβα και τελείωσε ως ολοκληρωμένο έργο τέχνης, που κέρδισε κοινό και κριτικούς στη Δράμα. «Κάνω ντοκιμαντέρ από το 2000. Όταν διάβασα το διήγημα του Λάκη Παπαστάθη, είδα να παρουσιάζονται πολλά μέσα στο βιβλίο που είχα ζήσει ως ντοκιμαντερίστας και που αφορούν στη σχέση της κάμερας κι αυτού που κάνει το ντοκιμαντέρ, με τον συνεπτευξαζόμενο. Η σχέση, δηλαδή,

μεταξύ δύο ανθρώπων όταν μπαίνει μεταξύ τους μια κάμερα. Κυρίως, ήθελα να αναδείξω πώς επηρεάζει, με την παρουσία της, αυτόν που μιλά, μια κάμερα. Πρέπει να πω, πως η ατμόσφαιρα του διηγήματος με είχε πραγματικά συνεπάρει, και αποφάσισα να θίξω, κινηματογραφικά, αυτό το θέμα. Είναι μια περίεργη, πολύ ηλεκτρισμένη σχέση, όπου ο καθένας προσπαθεί να θίξει τον καλύτερο εαυτό του. Αυτό αναδεικνύεται, έστω ακροθιγώς, στην ταινία, η οποία κινείται γραμμικά».

Το εγχείρημα της κινηματογραφικής μεταφοράς ενός λογοτεχνικού έργου, είναι πάντα μια δύσκολη υπόθεση, καθώς πρόκειται για δύο διαφορετικές γλώσσες. Οι εικόνες δεν μπορούν να έχουν ποτέ το «βάθος» των λέξεων, ενώ κινούνται σ' ένα επίπεδο αυτόφωτης εξωτερικότητας. Ο Ηλίας Δημητρίου εξηγεί πώς χειρίστηκε το θέμα: «Πολλά πράγματα που υπάρχουν στο διήγημα, δεν υπάρχουν στην ταινία. Για μένα, όμως, ένα σημαντικό υπόβαθρο ήταν η δική μου προσωπική εμπειρία, το γεγονός ότι έζησα όλα αυτά τα πράγματα, ήμουν μπλεγμένος συναισθηματικά. Αυτό, με βοήθησε ιδιαίτερα. Προσπάθησα μέσα από το κείμενο να κρατήσω την ατμόσφαιρα των λέξεων και της ιστορίας. Δεν έμεινα πιστός στο κείμενο απόλυτα. Θέλησα, απλώς, ν' αποδώσω την ατμόσφαιρά του». Στο σημείο αυτό, σημειώνει ο Ηλίας, γειράται το κεφαλαίο της ζήτημα για το σκηνοθέτη, τι να κρατήσει από ένα λογοτεχνικό κείμενο. «Ο κινηματογράφος, σ' αυτό το θέμα, πρέπει να διέπεται

από μια συμβιβαστική λογική, γιατί πρόκειται για μια εντελώς διαφορετική γλώσσα. Για μένα, βέβαια, το συγκεκριμένο διήγημα, παρέπεμπε στην προσωπική, βιωμένη μου εμπειρία. Συνακόλουθα, το ερώτημα τι να κρατήσω, μετατράπηκε σ' ένα ζήτημα ηθικό. Έτσι, όσο απομακρυνόμουν από το κείμενο, τόσο περισσότερο προσέγγιζα την αλήθεια του. Τελικά, η ηθική αυτή στάση καθόρισε και την αισθητική της ταινίας».

Ο Ηλίας ετοιμάζει αυτόν τον καιρό την πρώτη μεγάλη μήκους ταινία του. Παρ' όλα αυτά, παραμένει ένας «αμετανόητος μικρομηκάς»,

για τον οποίο η μικρού μήκους ταινία αποτελεί μια διαρκή πρόκληση δημιουργίας για οποιονδήποτε δημιουργό. «Από τότε που έγραφα το σενάριο για την ταινία, πέρασαν τέσσερα χρόνια. Επομένως, ήταν η ανάγκη μου η βιολογική να κάνω μυθοπλασία. Δεν μπορούσα να μείνω για τόσο μεγάλο διάστημα μακριά από τις ταινίες. Από την άλλη, η σχέση μου με τη μικρού μήκους ταινία καθορίζεται από το ότι σου επιβάλλει να πεις αυτό που θέλεις να πεις μ' έναν ορισμένο τρόπο, μια συγκεκριμένη μορφή. Πρόκειται για μίαν αυτόνομη κατηγο-

ρία, με τους δικούς της κώδικες, τις δικές της απαιτήσεις, κτλ. Γι' αυτό θεωρώ πως ένας σκηνοθέτης - ακόμη και ο μεγαλύτερος - δεν πρέπει ποτέ να πάψει να γυρίζει ταινίες μικρού μήκους. Σίγουρα, αποτελούν και μια εξαιρετικά καλή άσκηση για τον κινηματογραφικό δημιουργό, κυρίως στα πρώτα του βήματα, αλλά, συγχρόνως, το επαναλαμβάνω, είναι ένα αυτόνομο έργο τέχνης, με ιδιαίτερες απαιτήσεις».

Για τον σταθερά αναπτυσσόμενο κυπριακό κινηματογράφο, ο Ηλίας, αν και ζει και εργάζεται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, διαβλέπει μίαν αλματώδη πρόοδο. «αφού όλο και περισσότεροι νέοι δημιουργοί σπουδάζουν στο εξωτερικό, έρχονται σε επαφή με διεθνή καλλιτεχνικά ρεύματα, βλέπουν και αναλύουν ταινίες άλλων και, συχνά, καταξιωμένων δημιουργών, ενώ και η Κύπρος γενικά, πρέπει, οιά-οιά, ν' αρχίσει να βγαίνει από την πολιτιστική και πνευματική της απομόνωση, γεγονός που θα έχει θετικές συνέπειες, σε όλα τα επίπεδα».

«Είμαστε, πιστεύω, στη σωστή κατεύθυνση, έχουμε κάνει άλματα προς τα εμπρός, παρότι έχουμε, βέβαια, ακόμη πολλά να κάνουμε. Η ΣΕΚιν κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά και βοηθάει τα μέγιστα προς την κατεύθυνση αυτή. Πρέπει να επιχορηγούνται ταινίες, μέσα από τις οποίες να πειραματιζόμαστε, να αναζητούμε πράγματα, και, γιατί όχι, να κτυπάμε το κεφάλι μας και να μαθαίνουμε. Κάτι κινείται στη λάσπη...».